

NIEUWSBRIEF

Beste leden,

In deze zomer editie 2020 van de nieuwsbrief de volgende updates:

Afschaffing rechtsbijstand tot aan het voornemen

Het belangrijkste nieuws was uiteraard de aankondiging [op 9 april jl.](#) van de Staatssecretaris dat de rechtsbijstand tot aan het voornemen deze kabinetsperiode niet zal worden afgeschaft. Daar heeft de Staatssecretaris tegenover gesteld dat het kabinet zal proberen de Wet Dwangsom buiten toepassing te verklaren voor asielzoekers. Naar aanleiding van dit besluit bracht het bestuur [een persbericht](#) uit. Het bestuur heeft sinds de aankondiging ervan in 2017 hard gewerkt om de maatregel tegen te gaan en we zijn erg blij dat deze nu van de baan is.

De Tijdelijke Wet is op 30 juni jl. door de kamer gegaan (zie: TK dossier 35 476) en wordt een dezer dagen gepubliceerd.

Database

Om stukken die in de VAJN mail rondgaan makkelijk te kunnen terugvinden is er op de VAJN website een database aangelegd waarin de belangrijkste stukken per thema te vinden zijn: <https://www.vajn.org/database/>

Corona maatregelen

Gevolgen voor de advocatuur

Het bestuur is betrokken geweest bij het overleg met de RvR en de NOvA over de maatregelen voor de sociale advocatuur naar aanleiding van de corona-crisis. Op 20 mei jl. is de compensatieregeling sociale advocatuur aangekondigd. Deze regeling houdt (kortgezegd) in dat advocaten die in 2020 80% minder toevoegingen hebben aangevraagd dan in 2019, een beroep kunnen doen op compensatie. Op grond van de compensatieregeling worden advocaten aangevuld tót die 80%, met een maximum van € 40.000 per advocaat. Daarbij zal overigens ook worden gekeken of er niet expres is 'stilgezeten', dan wel of er mogelijkheden waren om het omzetverlies met betalende zaken te compenseren.

De uiteindelijke uitwerking voor voornoemde regeling lijkt in de praktijk mogelijk nadeliger uit te pakken dan eerder in overleg besproken. Hierover hebben verschillende leden hun zorgen geuit. De VAJN heeft dit teruggekoppeld en is hierover nog in overleg.

Horen in asielprocedures

Op 17 april jl. heeft de Staatssecretaris een [uitgebreide brief](#) gestuurd aan de kamer over de verschillende maatregelen die worden genomen in verband met corona. Op 16 april jl. zond de RvR in dit verband tevens een brief aan alle asieladvocaten – informatiebericht 2020, nr. 1 aan de advocatuur in het kader van de coronacrisis.

De VAJN was uiteraard positief over het feit dat de gehoren weer werden opgestart, maar kon en kan zich niet vinden in de opgelegde verplichting naar het AC te komen om daar te bellen, evenals het feit dat advocaten met klachten niet mogen komen en een andere advocaat aan de (voorkeurs)cliënt zou worden gekoppeld. Hierover is het bestuur in druk overleg met de RvR en de IND. Inmiddels heeft de IND aangegeven dat zij geen bezwaren zien in het voeren van video-conference gesprekken vanuit kantoor/thuis. De RvR gaat nu kijken naar mogelijkheden voor advocaten om vanuit huis te bellen, en is in Zevenaar een pilot gestart. Voorts worden er voor dag -1 inmiddels weer dagkaarten verstrekt. Naar wij begrijpen wordt dit ook voor dag 2 en 4 mogelijk.

Parallel aan deze correspondentie loopt overleg tussen de IND en de advocatuur over verschillende mogelijkheden van horen, telehoren en schriftelijk horen.

Hierover is – zoals te zien is in de database van de VAJN – veel correspondentie geweest tussen de VAJN en de IND. Meest recentelijk heeft het bestuur op [op 20 mei jl. samen met het bestuur van de SVMA](#) een brief gestuurd aan de IND, als reactie op (onder meer) een [brief van de IND van 12 mei jl.](#), waarin de IND aankondigde dat het telehoren vanwege positieve ervaringen zou worden uitgebreid naar alle asielzoekers, behalve minderjarigen en medische kwetsbare cliënten. Het bestuur heeft daarbij een korte enquête gehouden onder de leden over hun ervaringen met het telehoren en de signalen die daaruit volgde aan de IND teruggekoppeld.

Naast het telehoren is er inmiddels ook weer gestart met fysiek horen met inachtneming van de RIVM richtlijnen (blijkens de [brief van de IND van 25 mei jl.](#)) Daarnaast zal het FMMU weer adviezen gaan uitbrengen.

Tegelijkertijd heeft de Staatssecretaris, naar aanleiding van de dwangsommen een Taskforce opgericht, gericht op het wegwerken van de achterstand van 14.000 zaken. De Taskforce zal in Utrecht, in het voormalig pand van het Pieter Baan centrum intrek nemen met circa 170 werknemers. Asielzoekers en hun advocaten zullen dan naar Utrecht reizen om daar de procedure te voeren. De Taskforce zal telehoren en fysiek horen. Ook zal er gebruik worden gemaakt van schriftelijk horen.

Over het schriftelijk horen, en hoe dit er in de praktijk uit zou moeten zien, is deze week voor het eerst overleg geweest met de VAJN, de RvR en de IND.

De procedure zal er als volgt uit komen te zien: Na een voorbereiding (dag -1) door de advocaat, is het de bedoeling dat de asielzoeker bij de IND een formulier met vragen invult (een beetje zoals het aanmeldformulier, maar dan met asielgerelateerde vragen). De antwoorden worden vertaald. Op het antwoordformulier/de vertaling mogen correcties en aanvullingen worden gemaakt met de advocaat. Dan beslist de IND of op basis van het formulier kan worden ingewilligd. Als dat niet kan, zal nog een gewone AA-procedure volgen, waarin de antwoorden op het formulier worden betrokken.

Omdat dit een wezenlijk andere procedure en (extra) werkzaamheden oplevert, is het bestuur met de Orde en de SVMA in overleg met de RvR en de IND over de vergoeding van deze werkzaamheden.

De IND wil het schriftelijk horen zo snel mogelijk invoeren. Vanuit de VAJN zijn er nog veel vragen over de praktische uitwerking van het schriftelijke horen en wij zullen de procedure nauwlettend in de gaten houden.

Verlenging beslistermijnen

Op 15 mei jl. heeft de Staatssecretaris [bekend gemaakt](#) dat de beslistermijnen vanaf 20 mei jl. zullen worden verlengd tot 12 maanden. Dit geldt alleen voor asielzoekers wiens beslistermijn nog niet was afgelopen op 20 mei jl. Het is zeer de vraag of dit in overeenstemming is met de Procedurerichtlijn.

Registratie nieuwe asielzoekers – Zoutkamp/Ter Apel

Sinds 28 april jl. worden asielzoekers weer geregistreerd en in de gelegenheid gesteld om hun aanvraag te ondertekenen.

Corona op AZC's

In AZC Sneek bleken 22 bewoners met corona besmet te zijn. Hierop ontstond veel onrust onder de andere bewoners, die verplicht met hun kamer- en unitgenoten in quarantaine moesten, en daardoor zelf ook risico's liepen. Uiteindelijk zijn de bewoners die positief getest waren met hun kamer- en unitgenoten overgeplaatst naar Zoutkamp. Vanuit Zoutkamp kwamen er verontrustende berichten over de verplichting 24/7 in de kamer te blijven behoudens drie rookpauzes van tien minuten en dreigementen dat er met rubberen kogels op bewoners die naar buiten gingen zou worden geschoten. Verschillende advocaten zijn in dit verband een procedure tegen opheffing bewaring gestart. Uiteindelijk is op maandag 25 mei jl. is het kamp Zoutkamp gesloten en zijn alle bewoners weer herplaatst, waardoor de situatie is beëindigd.

Situatie bewaring

Vanwege het feit dat uitzetting en uitzettingshandelingen vanwege de corona maatregelen niet konden plaatsvinden, was de VAJN van mening dat alle bewaringsmaatregelen dienen te worden opgeheven. Daarin heeft VAJN met stichting Los, die zich hiervoor hard maken. Op 28 april jl. is er een [brief](#) gestuurd aan de Tweede Kamer door Amnesty International, welke de VAJN mede ondertekend heeft. Deze oproep kreeg ook [aandacht in het NRC](#).

Op 19 mei jl. de Directie Migratiebeleid vanuit de IND [gereageerd](#) op deze oproep, waarin het huidige beleid van de IND qua bewaring uiteen is gezet. Volgens de IND is van opheffing van de maatregelen geen sprake al blijkt uit de media dat er de afgelopen maanden wel veel bewaringen zouden zijn opgeheven. Door de opheffing van de corona-maatregelen zal naar alle waarschijnlijkheid op korte termijn weer gestart worden met uitzettingshandelingen.

Verkorten termijn zienswijze

Op 4 februari jl. heeft het bestuur een klacht ingediend bij de IND over het verkorten van de termijn voor het indienen van een zienswijze indien sprake is van lopende dwangsomtermijnen.

Op 29 mei jl. heeft de IND [beslist](#) op de klachtprocedure en (samengevat) overwogen dat deze klacht inhoudelijk niet thuishoort in een klachtenprocedure, maar aan de Rechtbank dient te worden voorgelegd. Tevens wordt verwezen naar de mogelijkheid een klacht in te dienen bij de Ombudsman. In dit verband heeft een VAJN lid (mr. Meijering) reeds een klacht lopen bij de Ombudsman. Het resultaat daarvan zal de VAJN eerst afwachten.

Met vriendelijke groet,

Het Bestuur